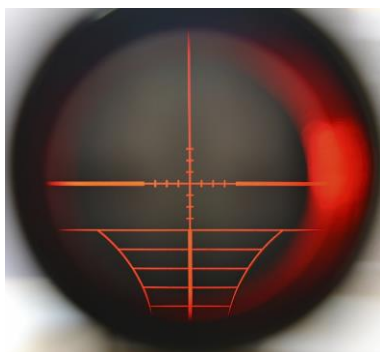

UNDERVISNINGSMATERIAL 8

Scenarier

Scenario 1: Mord på uppdrag av en regering

Källa: *MartinaVaculikova/iStock*

Mord på uppdrag av en regering är mord som beställs och till och med utförs av en regering av politiska skäl. Detta är inte en metod som är vanligt förekommande, men den har förekommit under historiens gång i olika regimer – både demokratiska och totalitära sådana. Precis som alla andra former av mord kränker även mord på uppdrag av en regering en grundläggande mänsklig rättighet, nämligen rätten till liv.

Exempel på fall där man diskuterat en koppling till mord på uppdrag av en regering:

1. Operationen "Gud vrede" ("Wrath of God") efter massakern i München 1972, när en grupp israeler, på order av Israels premiärminister, spårade upp och dödade tre överlevande palestinier som mördat elva israeliska idrottsmän.
2. "Skjut för att döda"-politiken i Nordirland på 1980-talet, då en rad misstänkta personer påstås blivit dödade med berått mod av tjänstemän och soldater utan att de först försökt gripa dem.

Scenario 2: Frihetsberövande på obestämd tid utan rättegång

Källa: *sakhorn38/iStock*

Frihetsberövande på obestämd tid innebär att en gripen person hålls fängslad av staten utan rättegång. Frihetsberövande på obestämd tid kränker den gripne personens rättigheter, eftersom detta strider mot tanken om att alla misstänkta betraktas som oskyldiga till dess att deras skuld har

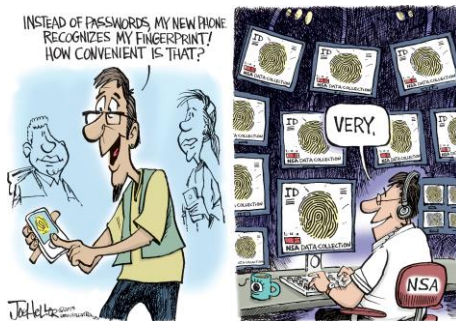
EUROPEISKA HISTORIENS HUS

bevisats. Även om detta inte är metod som är vanligt förekommande, så har regeringar ibland de senaste åren på obestämd tid och utan rättegång frihetsberövat enskilda personer som misstänkts för terrorism eller förräderi.

Exempel på fall som är kopplade till frihetsberövande på obestämd tid utan rättegång:

1. Den brittiska militäroperationen "Demetrius", som omfattade arresteringen och interneringen av hundratals irländare som påstods ha kopplingar till Irländska republikanska armén (IRA).
2. Guantanamo Bay, ett fängelse i Kuba som kontrolleras av USA och som fungerar som en förläggning där misstänkta personer hålls kvar och är frihetsberövade under lång tid.

Scenario 3: Global övervakning

Källa: © Hellertoon

Global övervakning avser massövervakning av hela befolkningar över nationsgränserna. Detta är inte något nytt fenomen och, om man bortser från dess politiska konnotationer, så avser det även övervakning av befolkningar av folkhälsoskäl. Global övervakning som utförs av politiska skäl strider bland annat mot en enskild persons rätt till personlig integritet. 2013 läckte en anställd vid USA:s nationella säkerhetsmyndighet (National Security Agency, NSA) vid namn Edward Snowden en rad handlingar till allmänheten som beskrev den globala övervakning som utfördes av hans arbetsgivare.

- Finns det någonsin omständigheter då mänskliga rättigheter kan upphävas?
- Kan man rättfärdiga fråntagandet av någons mänskliga rättigheter för att skydda det allmänna bästa?
- När upphör fråntagandet av rättigheter? Vad känner du inför detta? Håller du med om att det är rätt att ta ifrån någon hans eller hennes rättigheter i vissa fall?
- Är det allmännas bästa viktigare än en enskild persons mänskliga rättigheter?
- Vem är det som slutligen har rätt att bestämma huruvida en misstänkts rättigheter kan upphävas?